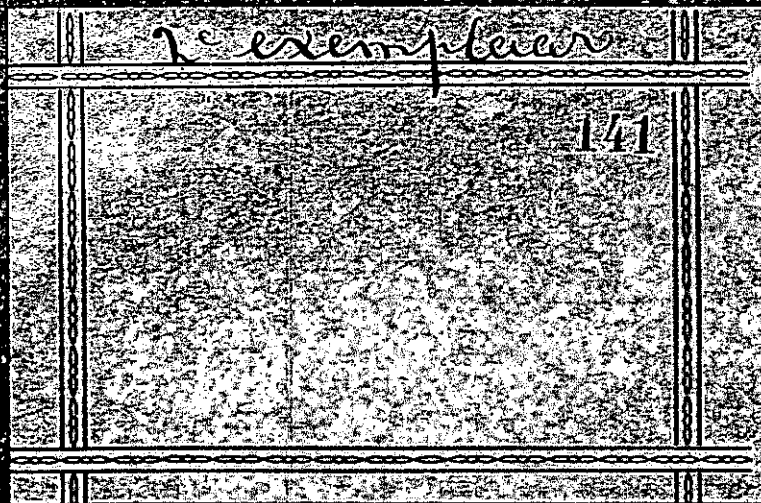

bx
79956

Nota-archief Z.Z.W.
Reg. No. <u>141</u>
Map. <u>10</u>

Rijkswaterstaat
directie IJsselmeergebied
Luis 1
postbus 511
8200 AP Leersum

EERSTE SUGGESTIE VOOR NAAMGEVING AAN DE VOORNAAMSTE
ELEMENTEN IN DEN NOORDOOSTELIJKEN POLDER.

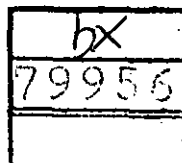
De polder.

Het is gewenscht bij de naamgeving in de Zuiderzeepolders een zekere regelmaat te volgen. In aansluiting aan den naam Wieringermeer zou voor den Noordoostpolder van Urkermeer gesproken kunnen worden, voor de Zuidelijke polders van Marker- en Flevomeer. In tegenstelling met de Wieringermeer is Urkermeer echter geen bestaande naam en dan is het oneigelijk om den polder "meer" te noemen. Het schijnt dus beter om, den naam van het aansluitende eiland aanhoudende, te spreken van Urkerpolder of -land. Ook zou de Noordoostpolder naar het eiland Schokland genoemd kunnen worden; de naam Schokland is echter minder eigenaardig, omdat de polder een veel uitgebreider gebied omvat dan ooit tot dit eiland heeft behoord. Bovendien is Urk belangrijker dan Schokland en zal ook in de toekomst van beteekenis blijven. Urkerland zou daarom mijns inziens de voorkeur verdienen.

Daarbij moet nog worden bedacht, dat gemeente en waterschap vermoedelijk denzelfden naam zullen dragen. Als naam der gemeente schijnt Urkerland meer bevredigend dan Urkerpolder.

Gemalen.

In navolging van een veelvuldig gebruik hebben de gemalen van de Wieringermeer persoonsnamen gekregen. Dit stelsel ware ook bij de verdere Zuiderzeepolders te volgen. In de Wieringermeer zijn voor de namen van de gemalen gekozen die van de mannen, die een belangrijke rol bij het maken van het plan hebben gespeeld. Voor den Noordoostpolder zouden de namen gekozen kunnen worden van de belangrijkste strijders voor de plannen, met name Buma, de oprichter van de Zuiderzeevereeniging, Vissering, die de plannen vooral economisch en financiëel verdedigde en Smeenge, die zich krachtig aan de meer populaire propaganda wijdde. Deze drie namen aanhoudende is aangewezen het gemaal bij Lemmer den naam Buma, dat bij Urk den naam Vissering en dat bij de Voorst den naam Smeenge te geven.

Bevolkingskernen

Het is gewenscht de bevolkingskernen zoo mogelijk namen te geven van vroeger bestaan hebbende plaatsen binnen den polder Emmeloord en Ens, gelegen op Schokland zijn punten, welke in den polder blijven bestaan en minder eigenaardig gebruikt zouden worden voor op andere plaatsen in den polder gelegen dorpen.

Een aantal plaatsnamen van dit in de Middeleeuwen onder den naam Suthergo (Zuidergoo) bekend staande gebied, dat zich van de groote Friesche meren tot Urk en Schokland uitstreckte, zijn bewaard gebleven, hetzij in de Kapellenlijst van het St. Odulfsklooster, te Stavoren, hetzij in charterverzamelingen. Behalve Urch of Orckel (Urk), Emelwerd (Emmeloord) en Enesc of Aens (Ens) komen de volgende namen van dorpen voor, waarvan de ligging met behoorlijke zekerheid kan worden bepaald.

Reeds voor het jaar 1000 wordt Nakala, later genaamd Nagele, genoemd, dat volgens de meeste auteurs moet worden gezocht in het centrum van het gebied van den Noordoostpolder. Volgens een overlevering lagen de kerken van IJsselhuizen, Ens en Nagele in één lijn.

Meer noordwestelijk wordt geplaatst Rathene of Rutne, door Ramaer gemoderniseerd tot Rust.

Niet ver van Emmeloord vermeldt Cornelin een klein dorp, met name Maenhuisen.

Volgens verschillende gegevens bevonden zich op het eertijds grootere eiland Urk, behalve Urch nog twee of meer dorpen. Eenstemmigheid bestaat wel ten aanzien van Espel of Espelbergh; volgens Ramaer zou een ander het in de kapellenlijst voorkomende Algodeldorp of Algotedorp zijn, welke naam samenhangt met Al-mere, de middeleeuwsche naam van de zuidelijke kom der Zuiderzee.

In verschillende opgaven wordt met Kuinre gecombineerd een vermoedelijk westelijk daarvan

gelegen plaats Vene of Veenhusen.

Het schijnt aangewezen aan de kernen A, B, D, E, en F resp. de oude namen Nagele, Maanhuizen, Algodeldorp, Espel en Rutne toe te kennen. Wellicht is het mogelijk de woorden Algodeldorp en Rutne nog wat te moderniseeren. Voor de kern G zou de naam Veenhuizen in aanmerking komen, als deze plaatsnaam niet reeds bestond. Ook al omdat deze kern ligt aan den rand van een veenachtig gebied, dat zich tot Kuinre uitstrekt, ligt het voor de hand den oudennaam Vene te doen voortbestaan in Kuinderveen.

Het dorp C ligt op het bekende Kamperzand, zoodat voor deze kern de naam Kamperzand in aanmerking komt.

oofdkanalen n sluizen.

Alle afwaterings- en scheepvaartkanalen zijn in de Wieringermeer aangeduid met het woord vaart. Dit voorbeeld ware ook in den Noordoostpolder te volgen. De volgende namen schijnen aangewezen:

voor het kanaal A - Lemmer: Lemstervaart,

" " " A - Urk: Urkervaart, en

" " " A - De Voorst: Zwolsche vaart.

De naam Lemstersluis voor de poldersluis bij Lemmer zou verwarring veroorzaken; daarom ware deze sluis Friesche sluis te noemen. De sluis bij Urk kan Urkersluis heeten en die bij de Voorst Voorstersluis. De sluis in den polder zou Maanhuizersluis genoemd kunnen worden.

ijvaarten

De vaarten, welke naar de dorpen leiden, zullen duidelijkheidshalve aangeduid moeten worden met den naam van het dorp, waar zij heenvoeren. Zoo zal de vaart naar F Rutnervaart heeten, naar E Espelervaart, naar D Algodelvaart, naar C Zandvaart en naar Kuinre Kuindervaart. De in westelijke richting gaande vaart bezuiden F zal Westvaart kunnen heeten, die ten Zuidwesten van A Zuidvaart en die tusschen A en B Oostvaart. De kleine vaart nabij de Voorst welke niet opzettelijk is gebaggerd, maar bestaat uit een uitgebaggerd keileenveld, ware Leemvaart te noemen. Ten slotte zal de vaart bij B Maanhuizervaart kunnen heeten.

Primaire wegen. Het is gewenscht de primaire wegen evenals in de Wieringermeer de namen te geven van de voornaamste plaatsen, waarop zij uiteindelijk gericht zijn. Zoo zal de weg van A naar Ramspol Kamperweg kunnen heeten; die van A naar Urk Urkerweg; die van A naar Lemmer Lemsterweg; die van A naar Vollenhove Zwolsche weg en die van B naar Blokzijl en Steenwijk Steenwijkerweg.

Secundaire wegen. Hiervoor zijn de volgende namen gedacht: van A naar E Espelerweg, van A naar het gemaal Buma Bumaweg, van A naar Kuinre Kuinderweg. Vier deelen van den ringweg in den polder waren aan te duiden met Noorder-, Wester-, Zuider- en Oosterringweg. De weg van Urk naar E ware Staartweg te noemen, die van E naar F Zuid Friesche weg en die van F naar den Bumaweg Noord Friesche weg, de weg naar de Worstslot die op Schoterzijl is gericht, Schoterweg, de wegen langs de kust: van Lemmer naar Kuinre Hopweg, van Kuinre naar Blokzijl Uiterdijkenweg, van Blokzijl naar de Voorst Vollenhovensche-weg en van de Voorst naar Kadoelen Kadoelerweg. Verder is als naam gedacht voor den weg van B naar de Voorst Smeengeweg, van den Smeengeweg naar C Kamperzandweg, van C naar D Schokkerweg en van Schokkerhaven over D naar den Ringweg Schokkerhavenweg.

Tenslotte zou de weg van Urk tot D Domineesweg kunnen heeten als herinnering aan den legendarischen Urker Dominee, die zich ongeveer volgens de richting van dezen weg naar Schokland heeft begeven met het bekende tragische gevolg.

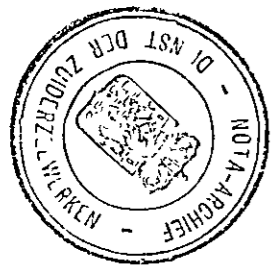
Wateren buiten den polder.

De haven aan het eind van den vaarweg Zwartsluis - IJsselmeer kan Schokkerhaven heeten, omdat deze de haven en de ree van Schokland vervangt.

De vaargeul van de Schokkerhaven tot 't oostelijk einde van den leidam bij Ramspol, kan worden genoemd Ramsdiep, de afwateringsgeul bij de Ramspol Ramsgeul het Boezemmeer voor het Kampereiland, waarin het Zwartewater loost, Zwartemeer, de sluis bij Kadoelen de Kadoelersluis

en het langs het land van Vollenhove loopende kanaal
Blokzijl - Kadoelen Vollenhovensch kanaal.

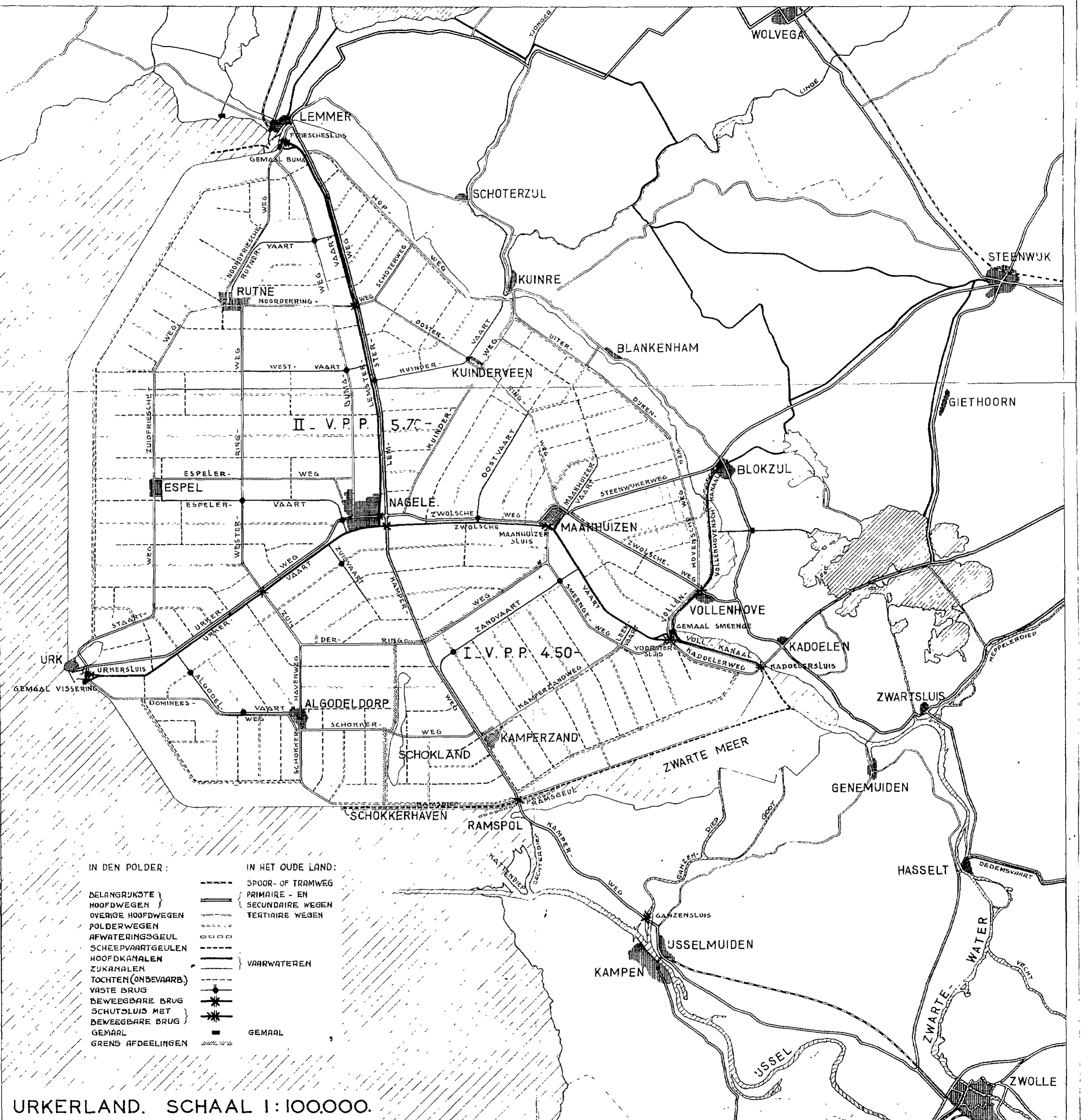
De nieuwe IJsselmond, gegraven door den Kattenwaard
zal Kattendiep kunnen heeten en de sluis in het Ganzendiep
Ganzensluis.

Rijkswaterstaat
directie ...
8200 AP Lelystad

Behoort bij: 79956

IN DEN POLDER :

- DELANGRUKSTE HOOFDWEGEN
- OVERIGE HOOFDWEGEN
- POLDERWEGEN
- AFWATERINGSGEUL
- SCHEEPVAARTGEULEN
- HOOFDKANALEN
- ZUKANALEN
- TOCHTEN (ONBEVAARB.)
- VASTE BRUG
- BEVEEGBARE BRUG
- SCHUTSLUIS MET BEVEEGBARE BRUG
- GEMAAL
- GRENS AFDEELINGEN

IN HET OUDE LAND :

- SPOOR- OF TRAMWEG
- PRIMAIRE - EN SECUNDAIRE WEGEN
- TERTIAIRE WEGEN
- VAARWATEREN
- GEMAAL

URKERLAND. SCHAAL 1:100.000.